

Briselē, 2018. gada 23. maijā
(OR. en)

9137/18
ADD 1

Starpiestāžu lieta:
2018/0156 (NLE)

AVIATION 72
RELEX 431
CHINE 3

PRIEKŠLIKUMS

Sūtītājs:	Direktors <i>Jordi AYET PUIGARNAU</i> kungs, Eiropas Komisijas ģenerālsekretāra vārdā
Saņemšanas datums:	2018. gada 18. maijs
Saņēmējs:	Eiropas Savienības Padomes ģenerālsekretārs <i>Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN</i> kungs
K-jas dok. Nr.:	COM(2018) 309 final - ANNEX
Temats:	PIELIKUMS dokumentam priekšlikums Padomes lēmumam par to, lai parakstītu Nolīgumu starp Eiropas Savienību un Ķīnas Tautas Republikas valdību par civilās aviācijas drošību

Pielikumā ir pievienots dokuments COM(2018) 309 *final* - ANNEX.

Pielikumā: COM(2018) 309 *final* - ANNEX

Briselē, 18.5.2018
COM(2018) 309 final

ANNEX

PIELIKUMS

dokumentam

priekšlikums Padomes lēmumam

**par to, lai parakstītu Nolīgumu starp Eiropas Savienību un Ķīnas Tautas Republikas
valdību par civilās aviācijas drošību**

NOLĪGUMS
PAR CIVILĀS AVIĀCIJAS DROŠĪBU
STARP EIROPAS SAVIENĪBU UN ĶĪNAS TAUTAS REPUBLIKAS VALDĪBU

EIROPAS SAVIENĪBA un ĶĪNAS TAUTAS REPUBLIKAS VALDĪBA (turpmāk atsevišķi “Puse” un kopā – “Puses”),

ATZĪSTOT nepārtraukto tendenci konstruēt un ražot civilās aeronavigācijas ražojumus un apmainīties ar tiem starptautiskā mērogā;

VĒLOTIES veicināt civilās aviācijas drošību, vides kvalitāti un atbilstību vides aizsardzības prasībām, kā arī sekmēt civilās aeronavigācijas ražojumu brīvu apriti;

VĒLOTIES sekmēt sadarbību un paaugstināt efektivitāti jautājumos, kas saistīti ar civilās aviācijas drošību;

ŅEMOT VĒRĀ, ka pušu sadarbība var pozitīvi ietekmēt standartu un procesu plašākas starptautiskās harmonizācijas veicināšanu;

ŅEMOT VĒRĀ, ka iespējams samazināt ekonomisko slogu, ko aviācijas nozarei uzliek nevajadzīgas tehniskās pārbaudes, novērtēšana un testēšana;

ATZĪSTOT, ka jebkādai atbilstības atzinumu un sertifikātu savstarpējai atzīšanai ir jādod pārlicība par atbilstību piemērojamajiem tehniskajiem noteikumiem vai standartiem, kura ir līdzvērtīga pārlicībai, kādu nodrošina attiecīgās Puses iekšējās procedūras;

ATZĪSTOT, ka jebkādai šādai savstarpējai atzīšanai ir nepieciešams arī, lai katra Puse pastāvīgi uzticētos otras Puses atbilstības atzīšanas procesiem visās jomās, uz kurām attiecas šis Nolīgums;

ATZĪSTOT Pušu vēlmi izveidot tādu regulatīvo sadarbību attiecībā uz civilās aviācijas drošību un pārbaudēm un sertifikātiem par atbilstību vides aizsardzības prasībām, kuras pamatā būtu pastāvīga sazināšanās un savstarpēja uzticība;

ATZĪSTOT attiecīgās Pušu saistības, ko uzliek divpusējie, reģionālie un daudzpusējie nolīgumi attiecībā uz civilās aviācijas drošību un atbilstību vides aizsardzības prasībām,

IR VIENOJUŠĀS ŠĀDI.

1. pants

Mērķi

Šā Nolīguma mērķi ir:

- (a) ļaut savstarpēji atzīt, kā noteikts šā Nolīguma pielikumos, katras Puses kompetento iestāžu izdotos atbilstības atzinumus un sertifikātus;
- (b) sekmēt civilās aviācijas nozares daudznacionālo dimensiju;
- (c) atvieglot un veicināt civilās aeronavigācijas ražojumu un pakalpojumu brīvu apriti;
- (d) veicināt sadarbību, lai panāktu augstu civilās aviācijas drošības līmeni un tās atbilstību vides aizsardzības prasībām.

2. pants

Definīcijas

Nolīgumā piemēro šādas definīcijas:

- (a) “apstiprinātas organizācijas” ir jebkura juridiska persona, ko jebkuras Puses kompetentā iestāde apstiprinājusi ar šā Nolīguma darbības jomas priekšmetu saistītu tiesību īstenošanai;
- (b) “sertifikāts” ir jebkurš apstiprinājums, licence vai cits dokuments, kas izdots kā atbilstības atzinums par to, ka civilās aeronavigācijas ražojums, organizācija vai persona atbilst piemērojamajām prasībām, kas izriet no attiecīgo Pušu attiecīgajiem tiesību aktiem;
- (c) „civilās aeronavigācijas ražojums” ir jebkāds civilās aviācijas gaisa kuģis, gaisa kuģa dzinējs vai propelleris vai montāžas mezgls, ierīce vai daļa, kas tajā uzstādīta vai ko paredzēts tajā uzstādīt;
- (d) „kompetentā iestāde” ir valsts aģentūra vai organizācija, ko Puse ir izraudzījusies šā Nolīguma vajadzībām un kas izmanto likumīgas tiesības novērtēt civilās aeronavigācijas ražojumu, pakalpojumu, darbību vai sertifikātu atbilstību un uzraudzīt to izmantošanu attiecīgās Puses jurisdikcijā, un, lai panāktu, ka tie minētās Puses jurisdikcijā atbilst piemērojamajām tiesiskajām prasībām, var veikt pasākumus izpildes nodrošināšanai;
- (e) “izraudzītie pārstāvji” ir jebkura juridiska vai fiziska persona, kura ar likumu pilnvarota Ķīnas Civilās aviācijas administrācijas vārdā veikt atbilstības novērtējumu un izdarīt konstatējumus;
- (f) „uzraudzība” ir kompetentās iestādes veikta periodiska kontrole, kuras mērķis ir noteikt pastāvīgu atbilstību attiecīgajām piemērojamajām tiesiskajām prasībām;
- (g) “tehniskais aģents” attiecībā uz Ķīnas Tautas Republikas valdību ir Ķīnas Civilās aviācijas administrācija *CAAC*, bet attiecībā uz Eiropas Savienību — Eiropas Aviācijas drošības aģentūra *EASA*.

3. pants

Darbības joma

1. Sadarbības joma saskaņā ar šo Nolīgumu ir:
 - (a) civilās aeronavigācijas ražojumu lidojumderīguma sertifikāti un uzraudzība;
 - (b) civilās aeronavigācijas ražojumu pārbaudes un sertifikāti par to atbilstību vides aizsardzības prasībām;
 - (c) projektēšanas un ražošanas organizāciju sertifikācija un uzraudzība;
 - (d) tehniskās apkopes organizāciju sertifikācija un uzraudzība;
 - (e) personāla licencēšana un apmācība;
 - (f) gaisa kuģu ekspluatācija;
 - (g) gaisa satiksmes pakalpojumi un gaisa satiksmes pārvaldība; un

- (h) citas jomas, uz kurām attiecas 1944. gada 7. decembrī Čikāgā parakstītās Konvencijas par starptautisko civilo aviāciju (turpmāk tekstā — “Konvencija”) pielikumi.
2. Attiecībā uz jautājumiem, kas ir šā Nolīguma darbības jomā, Puses izstrādā pielikumus un saistītās īstenošanas procedūras, kurās izklāsta noteikumus, nosacījumus un metodes atbilstības atzinumu un sertifikātu savstarpējai atzīšanai, tostarp pārejas noteikumus, ja tādi nepieciešami, ja tās vienojas, ka to attiecīgie civilās aviācijas standarti, noteikumi, prakses, procedūras un sistēmas ir pietiekami līdzvērtīgas vai saderīgas, lai ļautu atzīt sertifikātus un atbilstības atzinumus, kas apstiprina atbilstību saskaņotiem standartiem un ko viena Puse sagatavojusi otras Puses vārdā. Tehniskās atšķirības starp Pušu civilās aviācijas sistēmām izklāsta pielikumos.

4. pants

Vispārīgi pienākumi

1. Katra Puse atzīst otras Puses kompetento iestāžu sniegtos atbilstības atzinumus un sertifikātus saskaņā ar šā Nolīguma pielikumos izklāstītajiem noteikumiem un nosacījumiem, tostarp pārejas noteikumiem, ja tādi nepieciešami, kas ir tā neatņemama sastāvdaļa.
2. Izņemot gadījumus, kad tas konkrēti norādīts šā Nolīguma pielikumos, ar šo Nolīgumu nav paredzēta Pušu piemēroto standartu vai tehnisko noteikumu savstarpēja apstiprināšana vai atzīšana.
3. Atzinumiem, ko sniedz izraudzītie pārstāvji vai apstiprinātās organizācijas, kurām kādas Puses piemērojamie tiesību akti dod tiesības sniegt tāds pašus atzinumus kā kompetentajai iestādei, šajā Nolīgumā ir tāds pats spēks, kā kompetentās iestādes atzinumiem.
4. Puses nodrošina, ka to kompetentās iestādes vienmēr ir spējīgas pildīt un pilda savus pienākumus saskaņā ar šo Nolīgumu, tostarp tā pielikumiem.
5. Lai nodrošinātu katras Puses pastāvīgu uzticēšanos otras Puses atbilstības atzīšanas procesiem, katrs tehniskais aģents var piedalīties otras Puses iekšējās kvalitātes nodrošināšanas darbībās saskaņā ar procedūrām, kas noteiktas šā Nolīguma pielikumos.

5. pants

Regulatīvo pilnvaru aizsardzība un aizsargpasākumi

1. Neko šajā Nolīgumā neinterpretē kā tādu, kas ierobežo Puses tiesības:
 - A. saistībā ar risku šā Nolīguma darbības jomā, izmantojot likumdošanas, reglamentējošos un administratīvos pasākumus, noteikt aizsardzības līmeni, kādu tā uzskata par piemērotu attiecībā uz drošību, vides aizsardzību un kā citādi;
 - B. veikt visus atbilstošos un tūlītējos pasākumus, ja ir pamatots risks, ka kāds ražojums, pakalpojums vai jebkura darbība, kas ietilpst šā Nolīguma darbības jomā, var:
 - (a) kaitēt personu veselībai vai drošībai vai videi;

- (b) neatbilst minētās Puses piemērojamajiem likumdošanas, reglamentējošajiem un administratīvajiem pasākumiem; vai
 - (c) kā citādi neatbilst prasībām, kādas ir paredzētas šā Nolīguma piemērojamajā pielikumā.
- 2. Ja kāda Puse veic pasākumus atbilstīgi šā panta 1. punktam, tā rakstveidā informē otru Pusi 15 darbadienas pirms attiecīgo pasākumu veikšanas, sniedzot arī pamatojumu.
 - 3. Pasākumus, kas veikti saskaņā ar šo pantu, neviena Puse nesaprot vai neinterpretē kā šā Nolīguma noteikumu pārkāpumu.

6. pants

Saziņa

- 1. Pēc šā Nolīguma parakstīšanas Puses viena otrai paziņo attiecīgos kontaktpunktus šā Nolīguma īstenošanai.
- 2. Visa saziņa, kas saistīta ar šā Nolīguma īstenošanu, starp Pusēm un/vai kompetentajām iestādēm ir angļu valodā.
- 3. Katra Puse paziņo otrai Pusei savas kompetentās iestādes vai iestāžu identitāti.

7. pants

Regulatīvā sadarbība, savstarpēja palīdzība un pārredzamība

- 1. Katra Puse nodrošina, ka otra Puse ir informēta par visiem tās attiecīgajiem likumiem, noteikumiem, standartiem un prasībām, kā arī par tās sertifikātu izdošanas sistēmu.
- 2. Puses informē viena otru par piedāvātajiem svarīgajiem labojumiem savos attiecīgajos likumos, noteikumos, standartos un prasībās, kā arī sertifikātu izdošanas sistēmās, ciktāl šie labojumi var ietekmēt šo Nolīgumu. Cik vien praktiski iespējams, tās piedāvā viena otrai iespēju izteikt piezīmes par šādiem labojumiem un pienācīgi izskata šādas piezīmes.
- 3. Tehniskie aģenti var izstrādāt procedūras regulatīvai sadarbībai šā Nolīguma darbības jomā.
- 4. Lai izmeklētu un risinātu drošības jautājumus, Puses var atļaut viena otrai piedalīties kā novērotājām otras Puses veiktajās uzraudzības darbībās, kā norādīts attiecīgajā pielikumā.
- 5. Uzraudzības un pārbažu mērķiem katras Puses kompetentās iestādes palīdz otras Puses kompetentajām iestādēm gūt netraucētu piekļuvi tās jurisdikcijai pakļautajām reglamentētajām organizācijām.

8. pants

Drošības informācijas apmaiņa

Puses vienojas, neskarot 10. panta noteikumus un ievērojot savus piemērojamos tiesību aktus:

- (a) pēc pieprasījuma un savlaicīgi sniegt viena otrai to tehniskajiem aģentiem pieejamo informāciju par negadījumiem vai nopietniem incidentiem vai atgadījumiem saistībā ar ražojumiem, pakalpojumiem vai darbībām, kuras aptver šā Nolīguma pielikumi, un
- (b) apmainīties ar citu drošības informāciju saskaņā ar tehnisko aģentu izstrādātajām procedūrām.

9. pants

Sadarbība izpildes pasākumos

Puses vienojas, ņemot vērā piemērojamās normatīvās aktus, ja to pieprasa un ja ir pieejami nepieciešamie resursi, ar savu tehnisko aģentu vai kompetento iestāžu palīdzību nodrošināt savstarpēju sadarbību un palīdzību izmeklēšanas vai izpildes nodrošināšanas pasākumos šā Nolīguma piemērošanas jomā. Papildus tam katra Puse nekavējoties paziņo otrai Pusei par katru izmeklēšanu, kurā ir iesaistītas abpusējas intereses.

10. pants

Īpašumtiesību datu un informācijas konfidencialitāte un aizsardzība

1. Katra Puse, ņemot vērā visus tās tiesību aktos noteiktos ierobežojumus, piekrīt ievērot konfidencialitāti attiecībā uz datiem un informāciju, ko tā saņem no otras Puses saskaņā ar šo Nolīgumu.
2. Jo īpaši, ievērojot attiecīgos tiesību aktus, Puses nenodod trešai pusei, tostarp atklātībai, un neļauj kompetentajai iestādei nodot trešai pusei, tostarp atklātībai, jebkurus datus un informāciju, ko tās saņem viena no otras saskaņā ar šo Nolīgumu un kas uzskatāma par komercnoslēpumu, intelektuālo īpašumu, konfidenciālu komercinformāciju vai finanšu informāciju, īpašumtiesību datiem vai informāciju, kas saistīta ar nepabeigtu izmeklēšanu. Tāpēc šādi dati un informācija ir uzskatāma par konfidenciālu, ar īpašumtiesībām aizsargātu vai komercnoslēpumu un vajadzības gadījumā ir skaidri marķēta kā tāda.
3. Katra Puse vai kompetentā iestāde, sniedzot datus un informāciju otrai Pusei vai otras Puses kompetentajai iestādei, var izraudzīties to datu un informācijas daļu, ko tā uzskata par neatklājamu.
4. Ja kāda Puse nepiekrīt otras Puses sniegtus datus vai informāciju apzīmēt kā konfidenciālu, ar īpašumtiesībām aizsargātu vai komercnoslēpumu, tad, lai risinātu šo jautājumu, tā Puse, kura nepiekrīt apzīmējumam, pieprasa apspriedes ar otru Pusi saskaņā ar 15. panta noteikumiem.
5. Katra Puse veic visus atbilstošos piesardzības pasākumus, kas nepieciešami, lai saskaņā ar šo Nolīgumu saņemtos datus un informāciju aizsargātu no neatļautas izpaušanas.
6. Puse, kas saskaņā ar šo Nolīgumu saņem datus un informāciju no otras Puses, neiegūst īpašumtiesības uz intelektuālo vai rūpniecisko īpašumu, pamatojoties uz tā saņemšanu no otras Puses.

11. pants

Pušu Apvienotā komiteja

1. Apvienoto komiteju veido abu Pušu pārstāvji. Apvienotā komiteja ir atbildīga par šā Nolīguma efektīvu darbību, un tā regulāri rīko sanāksmes, lai novērtētu Nolīguma īstenošanas efektivitāti.
2. Apvienotā komiteja var izskatīt visus jautājumus, kas saistīti ar šā Nolīguma darbību un īstenošanu. Konkrēti tās atbildības jomā ietilpst:
 - (a) jebkura jautājuma izšķiršana saistībā ar šā Nolīguma, tostarp tā pielikumu, piemērošanu un īstenošanu;
 - (b) šā Nolīguma darbības uzlabošanas iespēju izskatīšana un, pēc vajadzības, ieteikumu sniegšana Pusēm par šā Nolīguma grozīšanu saskaņā ar 17. pantu;
 - (c) pielikumos izdarāmo grozījumu pieņemšana;
 - (d) jaunu pielikumu izstrādes koordinēšana un pieņemšana saskaņā ar 17. pantu; un
 - (e) attiecīgā gadījumā — darba procedūru pieņemšana attiecībā uz sadarbību regulatīvajā jomā un pārredzamību saistībā ar visām 3. pantā minētajām darbībām.
3. Apvienotā komiteja izstrādā un pieņem savu reglamentu.

12. pants

Izmaksu segšana

Katra Puse cenšas nodrošināt, ka jebkādas nodevas vai maksas, ko tās tehniskais aģents nosaka juridiskām vai fiziskām personām, kuru darbību regulē šis Nolīgums, ir taisnīgas, pamatotas un atbilstošas sniegtajiem pakalpojumiem un nerada šķēršļus tirdzniecībai.

13. pants

Citi nolīgumi

1. Ja vien Nolīguma pielikumos nav noteikts citādi, pienākumi, kas noteikti nolīgumā, kuru kāda Puse noslēgusi ar trešo valsti, kas nav šā Nolīguma dalībniece, nav spēkā attiecībā uz otru šā Nolīguma Pusi un neietekmē to.
2. Stājoties spēkā, šis Nolīgums aizstāj visus divpusējos aviācijas drošības nolīgumus, kas noslēgti starp Ķīnas Tautas Republikas valdību un Eiropas Savienības dalībvalstīm attiecībā uz jebkuru šajā Nolīgumā ietvertu jautājumu, kurš jau ir īstenots saskaņā ar 3. panta noteikumiem.
3. Pēc šā Nolīguma stāšanās spēkā tehniskie aģenti veic vajadzīgos pasākumus, lai vajadzības gadījumā grozītu vai izbeigtu iepriekš starp tiem noslēgtās vienošanās.
4. Ņemot vērā šā panta 2. punktu, šis Nolīgums neietekmē Pušu tiesības un pienākumus, kas paredzēti citos starptautiskos nolīgumos.

14. pants

Piemērošana

1. Šis Nolīgums attiecas uz Ķīnas Tautas Republikas civilās aviācijas tiesisko regulējumu, no vienas puses, un Eiropas Savienības civilās aviācijas tiesisko regulējumu, no otras puses.

2. Pusēm ir kopīgs mērķis — maksimāli palielināt ieguvumus no šā Nolīguma, tā piemērošanas jomā, iespējams, ietverot arī trešās valstis. Tāpēc Apvienotā komiteja, kas izveidota saskaņā ar 11. pantu, pienācīgi apsver nosacījumus un procedūras, tostarp jebkādos nepieciešamos grozījumus, kas būtu jāizdara šajā Nolīgumā, lai tam varētu pievienoties arī trešās valstis.

15. pants

Apspriešanās un strīdu izšķiršana

1. Puses pieliek visas pūles, lai pēc iespējas zemākā tehniskā līmenī mēģinātu atrisināt jebkādas savstarpējas domstarpības par šajā Nolīgumā paredzēto sadarbību, rīkojot apspriešanos saskaņā ar šā nolīguma pielikumos iekļautajiem noteikumiem.
2. Ja kādas domstarpības nav atrisinātas saskaņā ar šā panta 1. punktu, jebkurš tehniskais aģents šo strīdu var iesniegt izšķiršanai saskaņā ar 11. pantu izveidotajā Apvienotajā komitejā, kas izskata jautājumu.
3. Neskarot šā panta 1. un 2. punkta noteikumus, katra Puse var pieprasīt apspriešanos ar otru Pusi par jebkādu ar šo Nolīgumu saistītu jautājumu. Otra Puse sāk apspriešanos laikā, par ko Puses vienojas 45 dienu laikā.

16. pants

Abpusējās atzīšanas pienākumu izpildes pārtraukšana

1. Puse var pilnībā vai daļēji pārtraukt šā Nolīguma pielikumā noteikto atzīšanas pienākumu izpildi, ja otra Puse nepilda Nolīgumā, tostarp tā pielikumos, noteiktos pienākumus.
2. Pirms atzīšanas pienākumu izpildes pārtraukšanas Puse pieprasa apspriešanos saskaņā ar 15. pantu. Ja apspriešanās neatrisina domstarpības par kādu no pielikumiem, jebkura Puse var paziņot otrai Pusei par savu nodomu pārtraukt saskaņā ar to pielikumu izsniegto atbilstības atzinumu un sertifikātu atzīšanu, par kuru ir domstarpības. Šāds paziņojums ir rakstveidā, un tajā ir sīki izklāstīti pārtraukšanas iemesli.
3. Šāda pārtraukšana stājas spēkā 30 dienas pēc paziņojuma dienas, ja vien pirms šā termiņa beigām Puse, kura ierosināja pārtraukšanu, rakstveidā nepaziņo otrai Pusei, ka tā atsauc savu paziņojumu. Šāda pārtraukšana nedrīkst ietekmēt to atbilstības atzinumu un sertifikātu derīgumu, ko attiecīgās Puses kompetentā iestāde sniegusi pirms pārtraukšanas stāšanās spēkā. Jebkādu šādu pārtraukšanu, kas stājusies spēkā, var tūlīt atcelt, ja Puses šajā nolūkā veic attiecīgu saraksti.

17. pants

Spēkā stāšanās, izbeigšanas un grozīšanas kārtība

1. Šis Nolīgums, tostarp tā pielikumi, stājas spēkā otrā mēneša pirmajā dienā pēc dienas, kad Puses ir apmainījušās ar diplomātiskajām notām, kurās apliecināta to attiecīgo procedūru pabeigšana, lai šis Nolīgums stātos spēkā.
2. Nolīgums, tostarp tā pielikumi, ir saistošs abām Pusēm un paliek spēkā līdz brīdim, kad kāda no Pusēm to izbeidz.

3. Katra Puse var izbeigt šo Nolīgumu jebkurā laikā, sešus mēnešus iepriekš rakstveidā paziņojot par to otrai Pusei, ja vien minētais paziņojums par izbeigšanu netiek atcelts, Pusēm savstarpēji vienojoties pirms minētā laika posma beigām.
4. Pēc paziņojuma par visa šā Nolīguma vai jebkura tā pielikuma izbeigšanu Puses turpina pildīt savas saistības saskaņā ar šo Nolīgumu vai jebkuru tā pielikumu līdz dienai, kad stājas spēkā izbeigšana.
5. Šā Nolīguma izbeigšana neietekmē saskaņā ar šā Nolīguma, tostarp tā pielikumu, noteikumiem piešķirto sertifikātu derīgumu.
6. Puses var grozīt Nolīgumu ar savstarpēju rakstveida piekrišanu. Grozījumi Nolīgumā stājas spēkā dienā, kad Puses ir apmainījušās ar rakstveida paziņojumiem, informējot viena otru par to, ka ir pabeigtas to iekšējās procedūras, kas vajadzīgas, lai Nolīgums stātos spēkā. Grozījumus pielikumos izdara ar Apvienotās komitejas lēmumu, kura izveidota saskaņā ar 11. pantu.
7. Ja kāda Puse vēlas grozīt Nolīgumu, izslēdzot vai pievienojot vienu vai vairākus pielikumus, bet saglabājot pārējos pielikumus, Pusēm ir jāmēģina grozīt šo Nolīgumu, panākot vienošanos saskaņā ar šajā pantā noteikto kārtību. Ja neizdodas rast vienošanos par pārējo pielikumu saglabāšanu, Nolīguma darbība beidzas pēc sešu mēnešu termiņa, skaitot no paziņojuma datuma, ja vien Puses nevienojas citādi.
8. Jebkurš atsevišķs pielikums, kurš saskaņā ar 3. panta noteikumiem izstrādāts pēc šā Nolīguma stāšanās spēkā, stājas spēkā ar Apvienotās komitejas lēmumu, kura izveidota saskaņā ar 11. pantu.

TO APLIECINOT, pienācīgi pilnvarotas, apakšā parakstījušās personas ir parakstījušas šo Nolīgumu. Sagatavots XX divos eksemplāros 201X gada XXX angļu, bulgāru, čehu, dāņu, franču, grieķu, holandiešu, horvātu, igauņu, itāļu, latviešu, lietuviešu, maltiešu, poļu, portugāļu, rumāņu, slovāku, slovēņu, somu, spāņu, vācu, ungāru, zviedru un ķīniešu valodā, un visas versijas ir vienlīdz autentiskas. Atšķirīgas šā Nolīguma interpretācijas gadījumā noteicošais ir teksts angļu valodā.

EIROPAS SAVIENĪBAS VĀRDĀ / ĶĪNAS TAUTAS REPUBLIKAS VALDĪBAS VĀRDĀ

LIDOJUMDERĪGUMS UN VIDES CERTIFIKĀCIJA

1. DARBĪBAS JOMA

- 1.1. Šis pielikums attiecas uz 1) atbilstības atzinumu, sertifikātu un dokumentācijas savstarpēju atzīšanu un 2) tehnisko atbalstu attiecībā uz:
- (a) lidojumderīgumu un civilās aeronavigācijas ražojumu (turpmāk “ražojumi”) pastāvīgu lidojumderīgumu;
 - (b) projektēšanas un ražošanas organizācijām; un
 - (c) troksni, degvielas izplūdi un izplūdes gāzu emisijām, tostarp attiecīgā gadījumā – oglekļa dioksīda emisijām.
- 1.2. Lietoti vai pārbūvēti dzinēji, propelleri, daļas un ierīces, aplūkojot tās atsevišķi, neietilpst šā pielikuma darbības jomā. Lietoti gaisa kuģi ietilpst šā pielikuma darbības jomā.
- 1.3. Ķīnas lidojumderīguma uzraudzības sistēmas ietvaros izdoti daļu ražotāja apstiprinājumi neietilpst šā pielikuma darbības jomā.

2. DEFINĪCIJAS

- 2.1. Šajā pielikumā piemēro šādas definīcijas:
- (a) “gaisa kuģa novērtējuma ziņojums” ir ziņojums, ko ir izstrādājusi Gaisa kuģu novērtēšanas grupa saskaņā *CCAR-21-R4* 15. nodaļu. *CAAC* tipa sertifikāts vai tipa sertifikāta apstiprinājums tiešā veidā neietver gaisa kuģa novērtējuma ziņojumu; to sagatavo *CAAC* sistēmas Gaisa kuģu novērtēšanas grupa, lai ņemtu vērā tipam specifiskus ekspluatācijas aspektus, par kuriem ir atbildīgs tipa sertifikāta turētājs;
 - (b) “lidojumderīguma apstiprinājuma zīme” ir eksportētājas Puses regulatīvajā uzraudzībā esošas personas vai organizācijas izsniegta deklarācija par to, ka jauns civilās aeronavigācijas ražojums, kas nav sakomplektēts gaisa kuģis, atbilst apstiprinātam projektam un ir ekspluatācijai drošā stāvoklī. Lidojumderīguma apstiprinājuma zīmes ir *CAAC AAC-038*. veidlapa un *EASA* 1. veidlapa;
 - (c) “sertificētājiestāde” ir iestāde, kura kā iestāde, kas pilda projekta valsts pienākumus attiecībā uz ražojumu, izdevusi konstrukcijas sertifikātu.
 - (d) Tipa projekta izmaiņas klasificē kā nebūtiskas un būtiskas; “nebūtiska izmaiņa” ir tāda, kas ievērojami neietekmē masu, līdzsvaru, konstrukcijas stiprību, izturību, ekspluatācijas rādītājus, trokšņa līmeni, degvielas izplūdi, izplūdes gāzu emisiju vai citus rādītājus, kas ietekmē ražojuma lidojumderīgumu. Visas pārējās izmaiņas ir “būtiskas izmaiņas”;
 - (e) “konstrukcijas sertifikāts” ir Puses atzinums, ka civilās aeronavigācijas ražojuma konstrukcija vai konstrukcijas izmaiņa atbilst tiem lidojumderīguma standartiem un, attiecīgā gadījumā, vides aizsardzības prasībām, jo īpaši attiecībā uz trokšņa līmeni, degvielas izplūdi vai izplūdes gāzu emisijām, kas noteikti ar minētās Puses spēkā esošajiem tiesību aktiem;

- (f) "ekspluatācijas prasības konstrukcijai" ir ekspluatācijas, tostarp vides aizsardzības, prasības, kas ietekmē vai nu ražojuma konstrukcijas īpašības, vai konstrukcijas datus, kuri saistīti ar attiecīgā ražojuma ekspluatāciju vai tehnisko apkopi, un kas padara to piemērotu kādam īpašam ekspluatācijas veidam;
- (g) "eksports" ir process, ar kuru civilās aeronavigācijas ražojumu nodod no viena tiesiskā regulējuma citā;
- (h) "lidojumderīguma eksporta sertifikāts" ir eksportētājas Puses vai attiecībā uz lietotiem gaisa kuģiem – tās reģistrācijas valsts kompetentās iestādes, no kuras ražojums ir eksportēts, izsniegta eksporta deklarācija par to, ka sakomplektēts gaisa kuģis atbilst lidojumderīguma un vides aizsardzības prasībām, kuras paziņojusi importētāja Puse;
- (i) "eksportētāja Puse" ir tā Puse, no kuras ražošanas uzraudzības sistēmas eksportē attiecīgo civilās aeronavigācijas ražojumu;
- (j) "imports" ir process, ar kuru eksportētu civilās aeronavigācijas ražojumu ieved citā tiesiskajā regulējumā;
- (k) "importētāja Puse" ir tā Puse, kura importē attiecīgo civilās aeronavigācijas ražojumu;
- (l) "konstrukcijas izmaiņu apstiprinājums" ir Ķīnas Civilās aviācijas administrācijas izdots konstrukcijas sertifikāts tādu nebūtisku izmaiņu apstiprināšanai, ko apstiprinātam tipa projektam veikusi organizācija vai persona, kas nav tipa projekta apstiprinājuma turētājs;
- (m) "dati par piemērotību ekspluatācijai" ir datu kopums, kas jānosaka gaisa kuģu ražotājiem un jāapstiprina *EASA* saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 748/2012 21. daļas 21.A.15. punkta d) apakšpunktu. Datus par piemērotību ekspluatācijai apstiprina kā daļu no tipa sertifikāta, ko izdod Eiropas Savienības tehniskais aģents, lai ņemtu vērā tipam specifiskus ekspluatācijas aspektus, par kuriem ir atbildīgs tipa sertifikāta turētājs;
- (n) "ražošanas sertifikāts" ir sertifikāts, ko viena no Pusēm izdevusi organizācijai, kura atbilst attiecīgajā Pusē spēkā esošajiem piemērojamajiem ražošanu reglamentējošajiem noteikumiem;
- (o) "apstiprinošā iestāde" ir tehniskais aģents, kas atbilstoši šajā pielikumā noteiktajam automātiski atzīst vai apstiprina sertifikātu, ko izdevusi sertificētājiestāde.

3. SERTIFIKĀCIJAS UZRAUDZĪBAS PADOME

3.1. Sertifikācijas uzraudzības padomes izveide un sastāvs

- 3.1.1. Ar šo ir izveidota tehniskās koordinācijas organizācija ar tehnisko aģentu kopēju vadību, ko sauc par Sertifikācijas uzraudzības padomi un kas atskaitās Pušu Apvienotajai komitejai. Tajā ir pārstāvji no katra tehniskā aģenta.
- 3.1.2. Sertifikācijas uzraudzības padome izstrādā savu reglamentu.
- 3.1.3. Kopējā vadība var aicināt papildu dalībniekus, lai sekmētu Sertifikācijas uzraudzības padomes pilnvaru izpildi.

3.2. Pilnvaras

- 3.2.1. Sertifikācijas uzraudzības padome regulāri tiekas, lai nodrošinātu šā pielikuma efektīvu darbību un īstenošanu. Tās funkcijās jo īpaši iekļauta:
 - (a) Pušu tiesiskā regulējuma, standartu un sertifikācijas procesu atšķirību samazināšanas sekmēšana;
 - (b) 4.2. punktā minēto tehniskās īstenošanas procedūru izstrāde, apstiprināšana un pārskatīšana;
 - (c) informācijas apmaiņa par būtiskām bažām par drošību un, attiecīgā gadījumā, rīcības plānu izstrāde minēto bažu risināšanai;
 - (d) tādu tehnisku jautājumu risināšana, kas ietilpst kompetento iestāžu pienākumos un ietekmē šā pielikuma īstenošanu;
 - (e) attiecīgā gadījumā efektīvu līdzekļu izstrāde sadarbībai, tehniskajam atbalstam un informācijas apmaiņai attiecībā uz drošības un vides aizsardzības prasībām, sertifikācijas sistēmām, kvalitātes vadības un standartizācijas sistēmām;
 - (f) šā pielikuma grozījumu ierosināšana Pušu Apvienotajai komitejai;
 - (g) procedūru noteikšana saskaņā ar 5.2.2. punktu, lai nodrošinātu katras Puses pastāvīgu uzticēšanos otras Puses atbilstības atzīšanas procesiem;
 - (h) analizēšana un rīkošanās saistībā ar (g) apakšpunktā minēto procedūru īstenošanu.
- 3.2.2. Sertifikācijas uzraudzības padome ziņo par neatrisinātajiem jautājumiem Pušu Apvienotajai komitejai un nodrošina to Pušu Apvienotās komitejas lēmumu īstenošanu, kas pieņemti attiecībā uz šo pielikumu.

4. ĪSTENOŠANA

4.1. Kompetentās iestādes

- 4.1.1. Konstruktijas sertifikācijas jomā kompetentās iestādes:
 - (a) Ķīnas Tautas Republikas valdības vārdā – Ķīnas Civilās aviācijas administrācija (CAAC); un
 - (b) Eiropas Savienības vārdā – Eiropas Aviācijas drošības aģentūra (EASA).

- 4.1.2. Ražošanas sertifikācijas jomā kompetentās iestādes:
- (a) Ķīnas Tautas Republikas valdības vārdā – Ķīnas Civilās aviācijas administrācija (CAAC); un
 - (b) Eiropas Savienības vārdā – Eiropas Aviācijas drošības aģentūra (EASA) un Eiropas Savienības dalībvalstu kompetentās iestādes.

4.2. Tehniskās īstenošanas procedūras

- 4.2.1. Sertifikācijas uzraudzības padome izstrādā darba procedūras ar nosaukumu “Tehniskās īstenošanas procedūras”, lai atvieglotu šā pielikuma īstenošanu, jo īpaši nosakot prasības saskarnēm un darbības starp kompetentajām iestādēm.
- 4.2.2. Šīs tehniskās īstenošanas procedūras novērsīs atšķirības starp Pušu sertifikācijas sistēmām attiecībā uz lidojumderīgumu un atbilstību vides aizsardzības prasībām.

4.3. Konfidencialu īpašumtiesību datu un informācijas apmaiņa un aizsardzība

- 4.3.1. Datu un informācijas apmaiņai saistībā ar darbībām, kas ietilpst šā pielikuma darbības jomā, piemēro šā Nolīguma 10. panta noteikumus.
- 4.3.2. Apstiprināšanas darbību laikā informācijas un datu apmaiņa satura un veida ziņā aprobežojas tikai ar to, kas ir nepieciešams, lai pierādītu atbilstību piemērojamajām tehniskajām prasībām, kas sīki izklāstītas tehniskās īstenošanas procedūrās.
- 4.3.3. Jebkādas domstarpības attiecībā uz kompetentās iestādes vai tehniskā aģenta pieprasītiem datiem un informāciju būtu jāizskata, izmantojot pakāpeniskas eskalācijas procesu, kas sīki izklāstīts tehniskās īstenošanas procedūrās. Katra Puse saglabā tiesības iesniegt domstarpības izšķiršanai Sertifikācijas uzraudzības padomē.

4.4. Konstrukcija

- 4.4.1. Vispārīgi noteikumi
- 4.4.1.1. Šis pielikums attiecas uz visiem konstrukcijas sertifikātiem un to izmaiņām šā pielikuma 1. punktā noteiktajā darbības jomā un jo īpaši:
- (a) tipa sertifikātiem, tostarp, attiecīgā gadījumā, datiem par piemērotību ekspluatācijai;
 - (b) papildu tipa sertifikātiem, tostarp, attiecīgā gadījumā, datiem par piemērotību ekspluatācijai;
 - (c) konstrukcijas izmaiņu apstiprinājumiem;
 - (d) remonta projekta apstiprinājumiem;
 - (e) daļu un ierīču apstiprinājumiem.

- 4.4.1.2. Ierobežotā tipa sertifikātus, ko izdevis Eiropas tehniskais aģents, un ierobežotās kategorijas gaisa kuģu tipa sertifikātus, ko izdevis Ķīnas tehniskais aģents, tehniskie aģenti izvērtēs katrā gadījumā atsevišķi, kā sīki izklāstīts tehniskās īstenošanas procedūrās.
- 4.4.1.3. Šā pielikuma īstenošanas nolūkā Puses vienojas, ka, ņemot vērā šā pielikuma 5. punktā noteiktās pastāvīgās kvalifikācijas prasības:
- (a) Eiropas tiesiskajā regulējumā jebkuras projektēšanas organizācijas spēju demonstrācija, kurai jāapliecina, ka tā spēj pildīt savus pienākumus, tiek pietiekami kontrolēta ar projektēšanas organizāciju sertifikācijas sistēmu;
 - (b) Ķīnas tiesiskajā regulējumā projektēšanas organizācijas spēju demonstrācija tiek nodrošināta ar projekta nodrošināšanas sistēmu un tiešu kontroli, ko veic tehniskais aģents. Šī sistēma nodrošina līdzvērtīgu atbilstības neatkarīgas pārbaudes līmeni.
- 4.4.1.4. Ja nepieciešams, konstrukcijas sertifikāta pieteikumu iesniedz apstiprinošajai iestādei ar sertificētājiestādes starpniecību, kā sīki izklāstīts tehniskās īstenošanas procedūrās.
- 4.4.2. Apstiprinošās iestādes iesaistes pakāpe
- 4.4.2.1. Apstiprinošās iestādes iesaistes pakāpi apstiprināšanas procesā, kas noteikts šā pielikuma 4.4.5. punktā un sīki izklāstīts tehniskās īstenošanas procedūrās, galvenokārt nosaka:
- (a) otras Puses kompetentās iestādes kā sertificētājiestādes pieredze un dati;
 - (b) pieredze, ko apstiprinošā iestāde guvusi, iepriekšējās apstiprināšanas procedūrās sadarbojoties ar otras Puses kompetento iestādi;
 - (c) apstiprinātā projekta būtība, pieteikuma iesniedzēja darbība un tā pieredze darbā ar apstiprinošo iestādi; un
 - (d) 5.2. punktā noteiktā sākotnējā un turpmākā kvalifikācijas prasību novērtējuma rezultāti.

- 4.4.2.2. Apstiprinošā iestāde konkrētas ražojumu kategorijas pirmās apstiprināšanas laikā īsteno īpašas procedūras un pārbaudes, jo īpaši attiecībā uz sertificētājiestādes procesiem un metodēm, kā sīki izklāstīts tehniskās īstenošanas procedūrās. Attiecībā uz jebkuru papildu pieteikumu konkrētā ražojumu kategorijā, kurš ir saņemts, pirms pirmā apstiprināšana ir pabeigta, apstiprinošā iestāde katrā atsevišķā gadījumā noteiks, vai un kādā apmērā tiks īstenotas īpašās procedūras un pārbaudes.
- 4.4.2.3. Sertifikācijas uzraudzības padome, izmantojot tehniskās īstenošanas procedūrās noteiktos rādītājus, regulāri novērtēs, uzraudzīs un pārskatīs iepriekš minēto principu faktisko īstenošanu.
- 4.4.3. Sertifikācijas pamats
- 4.4.3.1. Izsniedzot tipa sertifikātu, apstiprinošā iestāde atsaucas uz lidojumderīguma standartiem, kurus piemēro savam līdzvērtīgam ražojumam un kuri bija spēkā sertificētājiestādes noteiktajā faktiskajā sertifikācijas pieteikuma dienā, un kuri vajadzības gadījumā papildināti ar papildu tehniskajiem nosacījumiem, kā noteikts tehniskās īstenošanas procedūrās.
- 4.4.3.2. Tipa sertifikāta apstiprināšanas procesā izmantotās vides aizsardzības prasības ir piemērojamās prasības, kas apstiprinošās iestādes Pusē ir spēkā dienā, kad apstiprinošajai iestādei iesniegts apstiprinājuma pieteikums.
- 4.4.3.3. Apstiprinošā iestāde vajadzības gadījumā nosaka:
- (a) atbrīvojumu no piemērojamajiem standartiem;
 - (b) atkāpi no piemērojamajiem standartiem;
 - (c) kompensējošus faktorus, kuri nodrošina līdzvērtīgu drošības līmeni, ja piemērojamie standarti nav ievēroti.
- 4.4.3.4. Apstiprinošā iestāde precizē jebkādus īpašus nosacījumus, kurus piemēro vai ir paredzēts piemērot, ja attiecīgā lidojumderīguma norma nesatur atbilstošus vai attiecīgus ražojuma drošības standartus tādēļ, ka:
- (a) ražojumam ir jauni vai neparasti projekta parametri attiecībā pret projektēšanas praksi, kas ir piemērojamās lidojumderīguma normas pamatā; vai
 - (b) ražojuma paredzētais izmantošanas mērķis ir neparasts; vai
 - (c) pieredze ar citiem līdzīgiem ekspluatācijā esošiem ražojumiem vai ražojumiem ar līdzīgiem projekta parametriem liecina, ka var rasties nedroši stāvokļi.

4.4.3.5. Nosakot atbrīvojumus, atkāpes, kompensējošus faktorus vai īpašus nosacījumus, apstiprinošā iestāde pienācīgi izvērtē sertificētājiestādes prasības un nenosaka apstiprināmajiem ražojumiem lielākas prasības nekā saviem līdzīgiem ražojumiem. Apstiprinošā iestāde paziņo sertificētājiestādei jebkādos šādus atbrīvojumus, atkāpes vai īpašus nosacījumus.

4.4.4. Projekta sertifikācijas process

4.4.4.1. Sertificētājiestāde nodrošina to, ka apstiprinošā iestāde saņem visus attiecīgos datus un informāciju, kas ir noteikti tehniskās īstenošanas procedūrās un ir nepieciešami apstiprinošajai iestādei, lai tā varētu iepazīties un lai tai pastāvīgi būtu zināmi apstiprināmo civilās aeronavigācijas ražojumu projekti un to sertifikācijas informācija.

4.4.4.2. Apstiprinošā iestāde izdod tipa sertifikātu gaisa kuģim, dzinējam vai propellerim, ja

- (a) sertificētājiestāde ir izdevusi savu sertifikātu;
- (b) sertificētājiestāde apliecina apstiprinošajai iestādei, ka ražojums atbilst 4.4.3. punktā noteiktajam sertifikācijas pamatam;
- (c) ir atrisināti visi jautājumi, kas radušies apstiprinošās iestādes veiktā apstiprināšanas procesa laikā; un
- (d) pieteikuma iesniedzējs ir izpildījis papildu administratīvās prasības, kas noteiktas tehniskās īstenošanas procedūrās.

4.4.4.3. Lai iegūtu un uzturētu apstiprinātu konstrukcijas sertifikātu saskaņā ar šā pielikuma noteikumiem, pieteikuma iesniedzējam ir un viņš nodod sertificētājiestādes rīcībā visu attiecīgo konstrukcijas informāciju, rasējumus un testu ziņojumus, tostarp sertificētā produkta pārbaudes dokumentāciju, lai sniegtu informāciju, kas vajadzīga ražojuma pastāvīga lidojumderīguma un atbilstības piemērojamajām vides aizsardzības prasībām nodrošināšanai.

4.4.5. Apstiprināšanas un automātiskas atzīšanas procesi

4.4.5.1. Konstrukcijas sertifikātus, ko izdevusi sertificētājiestāde vai kas ir izdošanas procesā, apstiprinošā iestāde vai nu automātiski atzīst, vai apstiprina.

- (a) Attiecībā uz apstiprināmiem sertifikātiem apstiprinošā iestāde izdod savu sertifikātu, izmantojot apstiprināšanas procesu ar samērīgu iesaistes pakāpi, kas noteikta saskaņā ar 4.4.2. punkta principiem un sīkāk izklāstīta tehniskās īstenošanas procedūrās.
- (b) Attiecībā uz automātiski atzīstamiem sertifikātiem apstiprinošā iestāde pieņem un atzīst sertificētājiestāde sertifikātus, neveicot tehnisko izmeklēšanu vai apstiprināšanas procedūru. Šādā gadījumā sertificētājiestādes izdotu sertifikātu apstiprinošā iestāde pieņem par līdzvērtīgu pašas sertifikātam, kas izdots saskaņā ar tās tiesību aktiem un procedūrām. Apstiprinošā iestāde neizdod savu attiecīgo sertifikātu.

- 4.4.5.2. Ievērojot 4.4.2. punkta noteikumus, apstiprināšanas procesa pamatā, kā sīki izklāstīts tehniskās īstenošanas procedūrās, pēc iespējas lielākā mērā ir ņemti vērā otra tehniskā aģenta tehniskie novērtējumi, testi, pārbaudes un atbilstības sertifikāti.
- 4.4.5.3. Sertifikātu atzīšanas un apstiprināšanas kārtība ir noteikta šā pielikuma 9. punktā (1. papildinājums — sertifikātu atzīšanas un apstiprināšanas kārtība).
- 4.4.6. Sertifikāta nodošana
 - 4.4.6.1. Ja konstrukcijas sertifikāta turētājs nodod savu sertifikātu citai organizācijai, par konstrukcijas sertifikātu atbildīgais tehniskais aģents par šo nodošanu nekavējoties informē otru tehnisko aģentu un piemēro ar sertifikātu nodošanu saistītu saskaņotu procedūru, kā noteikts tehniskās īstenošanas procedūrās.
- 4.4.7. Ekspluatācijas prasības attiecībā uz konstrukciju
 - 4.4.7.1. Tehniskie aģenti nodrošina, ka vajadzības gadījumā apstiprināšanas procesa laikā notiek to datu un informācijas apmaiņa, kas saistīti ar ekspluatācijas prasībām attiecībā uz konstrukciju.
 - 4.4.7.2. Atkarībā no vienošanās starp tehniskajiem aģentiem, saistībā ar dažām ekspluatācijas prasībām attiecībā uz konstrukciju apstiprinošā iestāde var atzīt sertificētājiestādes atbilstības apliecinājumu.
- 4.4.8. Ekspluatācijas dokumenti un ar tipu saistīti dati
 - 4.4.8.1. Dažus tipam specifiskus ekspluatācijas dokumentu un datu kopumus, tostarp Eiropas Savienības sistēmā – datus par piemērotību ekspluatācijai un Ķīnas sistēmā – gaisa kuģu novērtējuma ziņojumus, ja šādu informāciju ir sniedzis tipa sertifikāta turētājs, apstiprina vai atzīst sertificētājiestāde.
 - 4.4.8.2. Šos ekspluatācijas dokumentus un datus apstiprinošā iestāde var atzīt automātiski vai apstiprināt, kā sīki izklāstīts tehniskās īstenošanas procedūrās.
- 4.4.9. Vienlaicīga sertifikācija
 - 4.4.9.1. Ja par to savstarpēji vienojas pieteikuma iesniedzējs un abi tehniskie aģenti, attiecīgā gadījumā var izmantot vienlaicīgas sertifikācijas procesu, kā sīki izklāstīts tehniskās īstenošanas procedūrās. Abi tehniskie aģenti atzīst šādas procedūras iespējamās priekšrocības.

4.5. Ražošana

- 4.5.1. Tā kā Pušu sistēmas civilās aeronavigācijas ražojumu ražošanai uzskata par pietiekami salīdzināmām, importētāja Puse atzīst otras Puses ražošanas sertifikācijas un uzraudzības sistēmu šā pielikuma darbības jomā, ievērojot 4.5.2. līdz 4.5.10. punkta noteikumus.
- 4.5.2. Ievērojot 4.5.4. un 4.5.5. punkta noteikumus, ja vien tehniskie aģenti nav vienojušies citādi, importētājas Puses tehniskais aģents neizdod ražošanas apstiprinājumu ražotājam, kurš galvenokārt atrodas eksportētājā Pusē.
- 4.5.3. Šīs iedaļas 4.5.1. punkta noteikumus piemēro arī:
 - (a) ja projekta valsts pienākumus pilda trešā valsts, ar nosacījumu, ka eksportētājas Puses kompetentā iestāde ir izveidojusi un īstenojusi procedūras attiecībā uz projekta valsts iestādi nolūkā kontrolēt saikni starp konstrukcijas sertifikāta turētāju un ražošanas sertifikāta turētāju;

- (b) daļu un ierīču ražošanai, ko veic atsevišķa ražošanas sertifikāta turētājs, kurš galvenokārt atrodas ārpus Pušu teritorijām;
- (c) dzinēju un propelleru ražošanai, ko veic atsevišķa ražošanas sertifikāta turētājs, kurš galvenokārt atrodas ārpus Pušu teritorijām, ņemot vērā katra atsevišķā gadījuma izskatīšanu tehnisko aģentu starpā.

- 4.5.4. Puses vienojas, ka ražošanas sertifikātus, ko eksportētājas Puses kompetentā iestāde izdevusi organizācijām, kuras galvenokārt atrodas minētās Puses teritorijā, un kas ir apstiprināti saskaņā ar 4.5.1. punkta noteikumiem, var paplašināt, iekļaujot tajos ražotnes un iekārtas, kas atrodas otras Puses teritorijā vai trešās valsts teritorijā, neatkarīgi no šo ražotņu un iekārtu juridiskā statusa un neatkarīgi no tā, kāda veida aeronavigācijas ražojums tiek ražots šajās ražotnēs. Šādā gadījumā eksportētājas Puses kompetentā iestāde saglabā atbildību par šo ražotņu un iekārtu uzraudzību un importētāja Puse tam pašam ražojumam savu sertifikātu neizdod.
- 4.5.5. Tehnisko aģentu vienošanos par ražošanas uzraudzību, ko veic ražotnēs un iekārtās, kas Nolīguma spēkā stāšanās dienā atrodas otras Puses teritorijā, negroza bez abu tehnisko aģentu piekrišanas.
- 4.5.6. Tehniskie aģenti katrā gadījumā atsevišķi pārskata atsevišķos ražošanas sertifikātus, ko vienas Puses tehniskais aģents izsniedzis ražošanas organizācijām, kuras atrodas otras Puses teritorijā, un kas šā Nolīguma spēkā stāšanās dienā joprojām ir spēkā. Apspriežoties ar ražošanas sertifikātu turētājiem, dažus ražošanas sertifikātus var izbeigt samērīgā termiņā.
- 4.5.7. Gadījumos, kad ražošanas sertifikāta turētāju regulē vienas Puses kompetentā iestāde, bet konstrukcijas sertifikāta turētāju regulē otras Puses kompetentā iestāde, tehniskie aģenti izveido procedūras katras Puses atbildības noteikšanai nolūkā kontrolēt saikni starp konstrukcijas sertifikāta turētāju un ražošanas sertifikāta turētāju.
- 4.5.8. Eksportējot šā pielikuma darbības jomā esošus civilās aeronavigācijas ražojumus, ja konstrukcijas sertifikāta turētājs un ražošanas organizācija nav tā pati juridiskā persona, konstrukcijas sertifikāta turētājs panāk atbilstošu vienošanos ar ražošanas organizāciju, lai nodrošinātu apmierinošu ražošanas un projektēšanas koordināciju un pienācīgu atbalstu civilās aeronavigācijas ražojumu lidojumderīguma uzturēšanai.
- 4.5.9. Sarakstu ar Ķīnas ražošanas sertifikātu turētājiem, tostarp Ķīnas tehnisko standartu prasību apstiprinājumu turētājiem, kuru ražojumus Eiropas Savienība ir atzinusi, publicēs un regulāri atjauninās Eiropas Savienības tehniskā aģenta oficiālajā publikācijā.
- 4.5.10. Ražojumus, kas izgatavoti saskaņā ar prasībām par “ražošanu saskaņā ar tipa sertifikātu” Ķīnas aviācijas tiesiskajā regulējumā vai saskaņā ar “ražošanas bez ražošanas organizācijas apstiprinājuma” procedūru Eiropas Savienības aviācijas tiesiskajā regulējumā, tehniskie aģenti izskatīs katrā gadījumā atsevišķi.

4.6. Eksporta sertifikāti un veidlapas

4.6.1. Veidlapas

4.6.1.1. Eksportētājas Puses veidlapas.

- (a) Ja eksportētāja Puse ir Ķīna: attiecībā uz jauniem un lietotiem gaisa kuģiem – *CAAC AAC-157*. veidlapa, attiecībā uz citiem jauniem ražojumiem – *AAC-038*. veidlapa.
- (b) Ja eksportētāja Puse ir Eiropas Savienība: attiecībā uz jauniem un lietotiem gaisa kuģiem – *EASA 27*. veidlapa, attiecībā uz citiem jauniem ražojumiem – *EASA 1*. veidlapa.

4.6.2. Jauni gaisa kuģi

4.6.2.1. Kā sīki izklāstīts tehniskās īstenošanas procedūrās, eksportētājas Puses kompetentā iestāde vai attiecīgā gadījumā apstiprinātā ražošanas organizācija izdod lidojumderīguma eksporta sertifikātu (*CAAC* 157. veidlapa vai *EASA* 27. veidlapa), kas apliecina, ka šādi gaisa kuģi:

- (a) atbilst konstrukcijas tipam, kuru importētāja Puse ir apstiprinājusi saskaņā ar šo pielikumu;
- (b) ir tādā stāvoklī, kas pieļauj drošu ekspluatāciju, tostarp atbilst importētājas Puses piemērojamajiem norādījumiem par lidojumderīgumu, kurus šī Puse ir paziņojusi; un
- (c) atbilst visām papildu prasībām, ko nosaka importētāja Puse un ko šī Puse ir paziņojusi.

4.6.2.2. Ievērojot šā pielikuma 4.5. punktu, importētāja Puse attiecībā uz jauniem gaisa kuģiem atzīst eksportētājas Puses lidojumderīguma eksporta sertifikātus.

4.6.3. Lietoti gaisa kuģi

4.6.3.1. Attiecībā uz lietotu gaisa kuģi, kuram konstrukcijas sertifikātu ir piešķīrusi importētāja Puse, tās reģistrācijas valsts kompetentā iestāde, no kuras ražojums ir eksportēts, izdod lidojumderīguma eksporta sertifikātu, kurš apliecina, ka gaisa kuģis:

- (a) atbilst konstrukcijas tipam, kuru importētāja Puse ir apstiprinājusi saskaņā ar šo pielikumu;
- (b) ir tādā stāvoklī, kas pieļauj drošu ekspluatāciju, tostarp atbilst visiem piemērojamajiem importētājas Puses norādījumiem par lidojumderīgumu, kurus šī Puse ir paziņojusi;
- (c) tā darbmuža laikā ir pienācīgi uzturēts atbilstīgi apstiprinātām procedūrām un metodēm, un to apliecina ieraksti gaisa kuģa žurnālā un tehniskās apkopes žurnālā; un
- (d) atbilst visām papildu prasībām, ko nosaka importētāja Puse un ko šī Puse ir paziņojusi.

4.6.3.2. Lietotu gaisa kuģi var eksportēt tikai tad, ja tam ir tipa sertifikāta vai ierobežota tipa sertifikāta/ierobežotas kategorijas tipa sertifikāta turētājs, lai pierādītu minētā gaisa kuģa lidojumderīguma uzturēšanu.

4.6.3.3. Attiecībā uz lietotu gaisa kuģi, kas ražots tās ražošanas uzraudzības sistēmā, katra Puse piekrīt pēc otras Puses lūguma sniegt palīdzību datu un informācijas iegūšanā par:

- (a) gaisa kuģa konfigurāciju laikā, kad tas atstāja ražotāja rūpnīcu; un
- (b) tās apstiprinātām turpmākām izmaiņām un remontiem, kas veikti gaisa kuģim.

4.6.3.4. Importētāja Puse var pieprasīt pārbaudi un tehniskās apkopes ierakstus, kā sīki izklāstīts tehniskās īstenošanas procedūrās.

4.6.3.5. Ja, izvērtējot kāda lietota eksportam paredzēta gaisa kuģa lidojumderīguma statusu, eksportētājas Puses kompetentā iestāde nespēj noteikt atbilstību visām 4.6.3.1. vai 4.6.3.3. punktā noteiktajām prasībām, tā:

- (a) informē importētājas Puses kompetento iestādi;

(b) saskaņo ar importētājas Puses kompetento iestādi piekrišanu izņēmumiem no piemērojamajām prasībām vai to noraidīšanu, kā norādīts tehniskās īstenošanas procedūrās; un

(c) eksportējot ražojumu, dokumentē jebkādos pieņemtus izņēmumus.

4.6.4. Jauni civilās aeronavigācijas ražojumi, izņemot sakomplektētus gaisa kuģus

4.6.4.1. Kā sīki izklāstīts tehniskās īstenošanas procedūrās, eksportētājas Puses kompetentā iestāde vai attiecīgā gadījumā apstiprinātā ražošanas organizācija izdod lidojumderīguma apstiprinājuma zīmi (*CAAC AAC-038*. veidlapa vai *EASA* 1. veidlapa), kas apliecina, ka jauns civilās aeronavigācijas ražojums (izņemot sakomplektētu gaisa kuģi):

(a) atbilst konstrukcijas datiem, kurus apstiprinājusi importētāja Puse;

(b) ir drošas ekspluatācijas stāvoklī; un

(c) atbilst visām papildu prasībām, ko nosaka importētāja Puse un ko šī Puse ir paziņojusi.

4.6.4.2. Ievērojot šā pielikuma 4.5. punktu, importētāja Puse atzīst eksportētājas Puses lidojumderīguma apstiprinājuma zīmi.

4.7. Lidojumderīguma uzturēšana

- 4.7.1. Tehniskajiem aģentiem ir uzdots veikt pasākumus, lai pievērstu uzmanību to ražojumu nedrošam stāvoklim, attiecībā uz kuriem tie ir sertificētājiestāde.
- 4.7.2. Vienas Puses kompetentā iestāde attiecībā uz civilās aeronavigācijas ražojumiem, kas projektēti vai ražoti tās projektēšanas vai ražošanas sistēmā, pēc pieprasījuma palīdz otras Puses kompetentajai iestādei izraudzīties jebkādas darbības, kuras atzīst par nepieciešamām šo ražojumu lidojumderīguma uzturēšanai.
- 4.7.3. Ja saistībā ar ekspluatācijas grūtībām vai citām iespējamām drošības problēmām, kas skar šā pielikuma darbības jomā ietilpstošu ražojumu, notiek izmeklēšana, ko veic sertificētājiestāde, otras Puses tehniskais aģents pēc pieprasījuma sniedz atbalstu šajā izmeklēšanā un apmainās ar attiecīgo informāciju, ko tā attiecīgās reglamentētās organizācijas ziņojušas par kļūmēm, nepareizu darbību, defektiem vai cita veida atgadījumiem, kas ietekmē šo ražojumu.
- 4.7.4. Uzskata, ka ar sertifikāta turētāja pienākumu ziņot sertificētājiestādei un ar informācijas apmaiņas mehānismu, kas izveidots ar šo pielikumu, tiek izpildīts katra sertifikāta turētāja pienākums ziņot apstiprinošajai iestādei par kļūmēm, nepareizu darbību, defektiem vai cita veida atgadījumiem.
- 4.7.5. Šīs iedaļas 4.7.1. līdz 4.7.4. punktā minētās darbības nedrošu stāvokļu risināšanai un drošības informācijas apmaiņai nosaka tehniskās īstenošanas procedūras.
- 4.7.6. Vienas Puses tehniskais aģents sniedz otras Puses tehniskajam aģentam visu obligāto informāciju par lidojumderīguma uzturēšanu saistībā ar civilās aeronavigācijas ražojumiem, kas projektēti vai ražoti vienas Puses uzraudzības sistēmā un kas ietilpst šā pielikuma darbības jomā.
- 4.7.7. Par jebkuras Puses tehniskā aģenta izdota sertifikāta lidojumderīguma statusa izmaiņām savlaicīgi informē otras Puses tehnisko aģentu.

5. KOMPETENTO IESTĀŽU KVALIFIKĀCIJA

5.1. Kvalifikācijas prasības atbilstības atzinumu un sertifikātu atzīšanai

- 5.1.1. Katra Puse uztur strukturētu un efektīvu sertifikācijas un uzraudzības sistēmu dažādām šā pielikuma darbības jomā iekļautajām darbībām, tostarp:
 - (a) juridisko un regulatīvo struktūru, kas jo īpaši nodrošina reglamentējošās pilnvaras attiecībā uz reglamentētajām organizācijām;
 - (b) organizatorisko struktūru, tostarp atbildības skaidru aprakstu;
 - (c) pietiekamus resursus, tostarp pienācīgi kvalificētus darbiniekus ar pietiekamām zināšanām, pieredzi un apmācību;
 - (d) piemērotus procesus, kas dokumentēti politikā un procedūrās;

- (e) dokumentāciju un uzskaiti;
- (f) noteiktu pārbažu programmu, ar kuru nodrošina vienāda līmeņa tiesiskā regulējuma īstenošanu dažādos uzraudzības sistēmas elementos.

5.2. Kompetento iestāžu sākotnējā un turpmākā kvalifikācija

5.2.1. Kompetento iestāžu sākotnējā kvalifikācija

- 5.2.1.1. Ievērojot 5.2.1.3. punkta noteikumus, uzskata, ka pirms Nolīguma parakstīšanas sākta uzticēšanās veidošanas procesa rezultātā 4.1. punktā uzskaitītās kompetentās iestādes atbilst 5.1. punktā noteiktajām prasībām.
- 5.2.1.2. Konkrēti, abu Pušu sākotnējie savstarpējie novērtējumi ļāva abām Pusēm secināt, ka Nolīguma parakstīšanas brīdī abu Pušu drošības uzraudzības sistēmas bija pietiekami saderīgas, lai varētu noslēgt šo pielikumu.
- 5.2.1.3. Puses vienojās, ka projektēšanas un ražošanas jomās līmenis, ar kādu šā pielikuma aptverto kompetento iestāžu attiecīgo atzīšanas un apstiprināšanas procesu laikā paļaujas uz sertifikātiem, apstiprinājumiem un atbilstības atzinumiem, pārejas periodā būs atšķirīgs.
- 5.2.1.4. Atkārtotos savstarpējos novērtējumus starp Pusēm turpina, kā norādīts tehniskās īstenošanas procedūrās.

5.2.2. Kompetento iestāžu kvalifikācijas uzturēšana

- 5.2.2.1. Lai saglabātu savstarpēju uzticēšanos otras Puses sistēmām, tehniskais aģents regulāri novērtē otras Puses kompetento iestāžu atbilstību 5.1. punktā noteiktajām kvalifikācijas prasībām.
- 5.2.2.2. Šādu pastāvīgu savstarpējo novērtējumu kārtību nosaka tehniskās īstenošanas procedūrās.
- 5.2.2.3. Kompetentās iestādes pakļaujas šādiem novērtējumiem un nodrošina, ka reglamentētās organizācijas nodrošina piekļuvi abiem tehniskajiem aģentiem.
- 5.2.2.4. Ja viens tehniskais aģents uzskata, ka kompetentās iestādes tehniskā kompetence vairs nav atbilstoša vai ka kompetentās iestādes izdotu atbilstības atzinumu vai sertifikātu darbība būtu jāaptur, tehniskie aģenti apspriežas, lai noteiktu korektīvās darbības.
- 5.2.2.5. Ja uzticība netiek atjaunota ar savstarpēji pieņemamiem līdzekļiem, katrs tehniskais aģents var iesniegt jautājumu izskatīšanai Sertifikācijas uzraudzības padomei.
- 5.2.2.6. Ja Sertifikācijas uzraudzības padomes līmenī jautājumu neatrisina, jebkura no Pusēm var vērsties ar šo jautājumu Apvienotajā komitejā saskaņā ar Nolīguma 15. pantu un šā pielikuma 3.2.2. punktu.

6. SAZIŅA

- 6.1. Visai saziņai starp kompetentajām iestādēm, tostarp dokumentācijai, kā sīki izklāstīts tehniskās īstenošanas procedūrās, izmanto angļu valodu.
- 6.2. Tehniskie aģenti atsevišķos gadījumos var vienoties par izņēmumiem.

7. TEHNISKĀS KONSULTĀCIJAS

- 7.1. Saskaņā ar Nolīguma 15. pantu tehniskie aģenti ar šā pielikuma īstenošanu saistītos jautājumus risina sarunu ceļā.
- 7.2. Tehniskie aģenti pieliek visas pūles, lai jautājumus atrisinātu pēc iespējas zemākā tehniskā līmenī, izmantojot tehniskās īstenošanas procedūrās izklāstīto procesu, pirms jautājuma iesniegšanas izskatīšanai Apvienotajā komitejā.

8. ATBALSTS CERTIFIKĀCIJAS DARBĪBĀM

- 8.1. Pēc pieprasījuma, savstarpējas vienošanās un pieejamo resursu apmērā kompetentās iestādes viena otrai var sniegt tehnisku atbalstu, datus un informāciju attiecībā uz sertifikācijas un lidojumderīguma uzturēšanas uzraudzības darbībām, kas saistītas ar projektēšanu, ražošanu un sertifikāciju attiecībā uz atbilstību vides aizsardzības prasībām. Šāda atbalsta sniegšanas procesu apraksta tehniskās īstenošanas procedūrās.
- 8.2. Atbalsts, kas pieprasīts un sniegts saskaņā ar 8.1. punktu, neietekmē šajā pielikumā izklāstītos pienākumus apmainīties ar citiem datiem un informāciju.
- 8.3. Kā sīki izklāstīts tehniskās īstenošanas procedūrās, atbalsts cita starpā var ietvert šādus aspektus:
 - (a) atbilstības noteikšanu;
 - (b) uzraudzību un pārraudzību.
- 8.4. Atbalstu var lūgt arī saistībā ar tāda lietota gaisa kuģa importu, kuru sākotnēji eksportēja no vienas vai otras Puses. Katras Puses kompetentā iestāde var palīdzēt otras Puses kompetentajai iestādei iegūt informāciju par gaisa kuģa konfigurāciju laikā, kad tas tika eksportēts.

9. 1. PAPILDINĀJUMS — SERTIFIKĀTU ATZĪŠANAS UN APSTIPRINĀŠANAS KĀRTĪBA

9.1. Sertifikāti, kas izdoti Eiropas Savienības tiesiskajā regulējumā

Sertifikāts	Atzīšana / Apstiprināšana	Piezīmes
Tipa sertifikāts, ko izdevusi Eiropas Savienības kompetentā iestāde	Apstiprināšana	Apstiprināšana saskaņā ar “iesaistes pakāpes” principu, kas dokumentēts šā pielikuma 4.4.2. punktā un tehniskās īstenošanas procedūrās; kā noteikts tehniskās īstenošanas procedūrās, daži dati tiks atzīti automātiski; tie jo īpaši ietver: a) gaisakuģa lidojumu rokasgrāmatu; b) dzinēja uzstādīšanas rokasgrāmatu (dzinēja tipa sertifikātam); c) lidojumderīguma ierobežošanas prasības (tostarp norādījumus lidojumderīguma ierobežošanai un sertifikācijas uzturēšanas prasības); d) konstrukcijas remonta rokasgrāmatu; e) norādījumus par elektroinstalāciju starpsavienojumu sistēmu lidojumderīguma uzturēšanu; f) masas izsvarojuma rokasgrāmatu.
Papildu tipa sertifikāts, ko izdevusi ES kompetentā iestāde. Svarīgas būtiskas izmaiņas, ko apstiprinājusi ES kompetentā iestāde	Apstiprināšana	Svarīgs papildu tipa sertifikāts, svarīgas būtiskas izmaiņas: apstiprināšana saskaņā ar “iesaistes pakāpes” principu, kas dokumentēts šā pielikuma 4.4.2. punktā un tehniskās īstenošanas procedūrās; daži svarīgi papildu tipa sertifikāti vai svarīgas būtiskas izmaiņas, kas sīki izklāstītas tehniskās īstenošanas procedūrās, tiks apstiprinātas saskaņā ar vienkāršotu apstiprināšanas procesu, kas aprobežojas ar iepazīšanos ar tehnisko informāciju, atbilstības pierādīšanas darbībās neiesaistot apstiprinošo iestādi. Nesvarīgs papildu tipa sertifikāts: apstiprināšana, izmantojot administratīvo procesu, kas sīki izklāstīts tehniskās īstenošanas procedūrās.
Nesvarīgas būtiskas izmaiņas un lieli remontu	Automātiska atzīšana	

Sertifikāts	Atzīšana Apstiprināšana	Piezīmes
Tehnisko standartu prasību apstiprinājums, ko izdevusi ES kompetentā iestāde	Apstiprināšana	Apstiprināšana, izmantojot administratīvo procesu, kas sāki izklāstīts tehniskās īstenošanas procedūrās.
Nebūtiskas izmaiņas un nebūtiski remontu, ko apstiprinājusi ES kompetentā iestāde vai saskaņā ar ES tiesību aktiem apstiprināta organizācija	Automātiska atzīšana	

9.2. Sertifikāti, kas izdoti Ķīnas tiesiskajā regulējumā

Sertifikāts	Atzīšana	Piezīmes
Tipa sertifikāts, ko izdevis Ķīnas tehniskais aģents	Apstiprināšana	Apstiprināšanas process saskaņā ar “iesaistes pakāpes” principu, kas dokumentēts šā pielikuma 4.4.2. punktā un tehniskās īstenošanas procedūrās.
Papildu tipa sertifikāts, ko izdevis Ķīnas tehniskais aģents. Būtiskas izmaiņas un remontu, ko apstiprinājusi Ķīnas kompetentā iestāde	Apstiprināšana	Apstiprināšanas process saskaņā ar “iesaistes pakāpes” principu, kas dokumentēts šā pielikuma 4.4.2. punktā un tehniskās īstenošanas procedūrās.
Tehnisko standartu prasību apstiprinājums, ko izdevusi Ķīnas kompetentā iestāde	Apstiprināšana	Apstiprināšanas process saskaņā ar “iesaistes pakāpes” principu, kas dokumentēts šā pielikuma 4.4.2. punktā un tehniskās īstenošanas procedūrās. Daži tehnisko standartu prasību apstiprinājumi, kas sāki izklāstīti tehniskās īstenošanas procedūrās, tiks apstiprināti saskaņā ar vienkāršotu apstiprināšanas procesu, kas aprobežojas ar iepazīšanos ar tehnisko informāciju, atbilstības pierādīšanas darbībās neiesaistot apstiprinošo iestādi.
Nebūtiskas izmaiņas un remontu, ko apstiprinājusi Ķīnas kompetentā iestāde	Automātiska atzīšana	

9.3. Īstenošanas noteikumi

- 9.3.1. Administratīvā procedūra, kas minēta iepriekšējās tabulās, neietver tehnisko izmeklēšanu: kad apstiprinošā iestāde ir saņēmusi pilnīgu pieteikuma pakotni, kas sīki izklāstīta tehniskās īstenošanas procedūrās, tā ne vēlāk kā trīs (3) līdz piecu (5) nedēļu laikā, atkarībā no ražojuma sarežģītības, izdod apstiprinātu sertifikātu.
- 9.3.2. “Nebūtisks/būtisks” un “svarīgs/nesvarīgs” klasifikāciju izveido sertificētājiestāde saskaņā ar šajā pielikumā noteiktajiem kritērijiem un definīcijām, un to interpretē saskaņā ar piemērojamajiem sertificētājiestādes noteikumiem un procedūrām.
- 9.3.3. Nosakot, vai konkrēts papildu tipa sertifikāts vai būtiska izmaiņa ir svarīga vai nesvarīga, sertificētājiestāde izmaiņu izskata saistībā ar visām iepriekšējām attiecīgām projekta izmaiņām un visiem attiecīgiem grozījumiem piemērojamajās sertifikācijas specifikācijās, kas iekļautas ražojuma tipa sertifikātā. Izmaiņas, kas atbilst vienam no šādiem kritērijiem, tiek automātiski uzskatītas par svarīgām:
- (a) vispārējā konfigurācija vai uzbūves principi nav saglabāti;
 - (b) pieņēmumi, kas izmantoti pārveidojamā ražojuma sertificēšanai, nepaliek spēkā.